

REISEBREV FRA PHILADELPHIA

EN OPPLØFTENDE FILOSOFIKULTUR

Av Carl Wegner Korsnes

Mye er allerede skrevet og fortalt om Sambandsstatene og amerikanere – jeg vil derfor kun skildre egne opplevelser og inntrykk fra landet hvor jeg studerer, i et forsøk på å unngå omstendelighet. Mest fremtredende er inntrykket mitt av hvor stor del av utdannelsen som finner sted *utenfor* klasserommet eller auditoriet. Jeg har lært å kjenne et folk som løfter hverandre opp, og et samfunn med en åpen og engasjert filosofitradisjon.

Utferdstrang var hovedsakelig årsaken til valget om å bytte studieby fra Oslo til Philadelphia, en avgjørelse som i skrivende stund fant sted for snart to år siden. Det er noe forlokkende med størrelsen på Statene – ikke bare geografisk, men også når det gjelder tenke- og leve-sett. «Mulighetenes land» er kanskje en klisjé, men den er fortsatt gjeldende, i hvert fall for en eventyrlysten filosofistudent. Mulighetene ved West Chester University of Pennsylvania har i mitt tilfelle latt seg finne i universitetets filosofiklubb, bokdiskusjonsgrupper, redaksjonsgruppe på tvers av universiteter og konferanser i massevis.

Førsteintrykket av Statene ble farget av amerikanernes utadvendte åpenhjertighet. Samtaler går meget raskt inn i en fortrolig fase med vennlige råd og spørsmål. Holdningen har ikke bare beriket min hverdags gjøremål, som innebærer daglige dialoger med bussjåføren og de ansatte på stamkafeen, den har også tilført unike muligheter innen filosofistudiene mine. Til tross for det som i norsk målestokk utgjør en relativt stor studentbefolkning på 15 000, har jeg på West Chester opplevd en holdning som minner om vennligheten en finner i koselige tettsteder. Veilederen min, som også er leder av West Chesters filosofiprogram, og som jeg tidligere kun hadde konversert med via strømpost, ønsket meg velkommen med en overveldende god klem første gang vi møttes. Jeg har erfart hvordan vennligheten har hjulpet meg i filosofistudiene gjennom oppriktige råd om publisering og presentasjon av filosofiartikler og -essays.

En bachelorgrad, som jeg studerer til, innebærer i Statene å ha et visst antall grunnleggende allmennfag, så-

kalt «general education», i tillegg til kravene innen egen studieretning. Det betyr at en har klasser i psykologi, matematikk, historie osv. Dette bygger på prinsippet om å ha en åpen og variert tilnærming, da en som student får muligheten til å studere en sak fra forskjellige fagområder. Spesielt innen filosofi kan dette bredere perspektivet være fordelaktig. Fem fag i semesteret er normalt, men det er også fullt mulig å melde seg opp til flere – selvsagt pleier jeg å ha fra seks til åtte fag. En ordning som bryter med norsk sosialdemokratisk likhetskultur (å la «alle skal med»), er konseptet «Honors College», som er en universitetsorganisasjon for engasjerte og akademisk sterke studenter. Fra min egen synsvinkel er Honors College akkurat der jeg har funnet sterkest samhold på tvers av studier. Studiemiljøet i Honors er engasjerende og intellektuelt aktivt, med egne studentkomiteer og turer til utlandet hvert år; reisemålet i år er Sør-Afrika.

Da jeg først ankom Philadelphia, anså jeg Statene som et slags frihetens land. Selv om dette stemmer i mange tilfeller, opplever jeg mange overraskende unntak. For eksempel er det en alkoholsalgordning i Pennsylvania lik det norske Vinmonopolet (om enn ikke like konservativ). West Chester har også en streng alkoholpolitikk, som nærmest minner om noe fra fordums tid. Det finnes ikke akkurat noe Uglebo på universitetsområdet, for å si det sånn.

Konferanser har vært en stor del av det akademiske livet mitt i Philadelphia. Østkysten har et aktivt filosofimiljø; det er nesten alltid en filosofikonferanse å delta på. Det er nærmest umulig å få med seg alle, så en må være selektiv. Et personlig høydepunkt var å få presentere et filosofiesay på estetikkonferansen The Representational Art Conference (TRAC) 2014, i California, hvor Norges etter min mening største kunstnergeni, Odd Nerdrum, var hovedforeleser sammen med Oxfords dr. Roger Scruton.

Det er noe forlokkende med størrelsen på Statene – ikke bare geografisk, men også når det gjelder tenke- og leve-sett.

Å presentere et filosofisk essay på fjorårets XXIII World Congress of Philosophy i Aten var også svært givende, da konferansen tilbød tilbakemelding fra et internasjonalt filosofipublikum. Amerikanernes flittige konferansedeltakelse vitner om en utbredt åpenhet, eller i alle fall en interesse, for nye ideer. Begge konferansene representerer tilfeller hvor professorene mine tidlig oppmuntret meg til å delta og presentere arbeider, og disse har definitivt beriket studietiden min. Det er også meget givende å ha vervet som leder av universitetets filosofiklubb, hvor vi blant annet setter sammen ukentlige møter og arrangerer ekskursioner. Spesielt minneverdig var filosofiklubbturen til botanisk hage for å lese Ralph Waldo Emersons naturfilosofi.

Utdannelsen er en dannelsesreise hvor det sentrale bør være selvutvikling, mer enn det å få nøyaktig den jobben en har pekt seg ut.

Det amerikanske utdanningssystemet er etter min mening helt unikt i måten det løfter frem engasjerte og talentfulle individer på. Selv om jeg er sikker på at de fleste professorer, uansett hvor de måtte være fra, ønsker at studentene sine skal oppnå sitt høyeste potensiale, virker amerikanske professorer på meg å ha en nærmest medfødt evne til å oppmuntre til ekstra innsats. «Men hva med den sunne skeptisismen?», kan en muligens spørre seg. Det må understrekes at professorenes oppmuntring ikke går utover deres kritiske blikk når det gjelder gjennomlesing av for eksempel filosofiske tekster. Det er ikke snakk om en overdreven optimisme, men heller en grunnleggende kulturforskjell hvor det i forholdet mellom professor og student ikke er vondt å skryte av hverandre.

Et aspekt som imidlertid kan bli noe overdrevet i mine øyne, er fokuset på fremtidig karriere. Selvfølgelig er det viktig å tenke på fremtiden, og er det noe amerikanere vir-

kelig kan, så er det å bygge en velutstyrt CV; diplomer og stipender deles ut i hytt og pine. Det er for øvrig viktig ikke å la karrierefokuset gå for langt, slik at studentene glemmer det opprinnelige formålet med utdannelsen – å lære noe. Utdannelsen er en dannelsesreise hvor det sentrale bør være selvutvikling, mer enn det å få nøyaktig den jobben en har pekt seg ut.

Et mer positivt innslag når det gjelder selvutvikling, er min opplevelse av den generelt innbydende holdningen til et nærgående tillitsforhold mellom student og professor. Store forelesningssaler er nærmest ikke-eksisterende på West Chester – det er derimot hovedvekt av mer intime klasserom som inviterer til diskusjon mellom professor og student. Selv har jeg alltid satt pris på å kunne ha et personlig forhold til en lærer eller professor jeg verdsetter. I Norge har jeg dog hatt fornemmelsen av hvordan et slikt fenomen lett kan ses på med skeptiske øyne. Det går til et visst punkt og ikke lenger – nei, da blir det oppfattet som smisk. Allerede første måneden jeg studerte utenlands, ba en professor meg med ut på formiddagsmat og spurte meg ut om hvordan livet var som fersk internasjonal student. Han brydde seg. I dag er professoren en nær venn som jeg vil holde kontakten med resten av livet.

En bachelorgrad innebærer i mine øyne både utforskning og (forhåpentligvis) dannelsen av en formening om spesifikke temaer innenfor faget. Philadelphia og West Chester University byr på unike muligheter på den internasjonale filosofiscenen, da filosofimiljøet på østkysten er stort og har kontakter langt utover landegrensene. Størst innflytelse på meg har likevel menneskene, som viser en glede i å løfte hverandre opp og frem og er engasjert i intellektuelle diskusjoner og aktiviteter også *utenfor* klasserommet.